

ใช้เฉพาะในราชการ ไม่เป็นสิ่งที่เปิดเผย

บันทึก

เรื่องการต่อเวลาราชการของขุนชำนาญการ

โดยหนังสือที่ ฎ. ๔๑๙๙/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๓ กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งเรื่องนี้มาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสนอความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

ขุนชำนาญการเริ่มเข้ารับราชการในตำแหน่งเสมียน แผนกสรรพากร อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ แล้วลาออกจากราชการ เพราะป่วย

ครั้นล่วงมาเกือบ ๒ ปี ขุนชำนาญการได้กลับเข้ารับราชการใหม่ ในตำแหน่งผู้ช่วยสรรพากรจังหวัด แผนกเงิน จังหวัดสงขลา ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นมา จนถึงสิ้นเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ กรมสรรพากรจึงได้ให้ออกจากราชการ

ใน พ.ศ. ๒๕๖๔ คือระหว่างที่ขุนชำนาญการรับราชการในตอนที่ ๒ และก่อนที่จะให้ขุนชำนาญการออกจากราชการ คณะกรรมการจังหวัดสงขลาได้ขอให้กระทรวงการคลังนับเวลาราชการของขุนชำนาญการตอนก่อนลาออกเพราะป่วย ติดต่อกับเวลาราชการในตอนที่ย้ายเข้ารับราชการใหม่

กระทรวงการคลังได้พิจารณาตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้น และได้ให้ความเห็นไว้ในหนังสือที่ น. ๒๑๑๗๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ว่า กรณีของขุนชำนาญการสมควรจะนับเวลาราชการให้ติดต่อกันได้ เพราะเหตุว่าตามหลักการของกระทรวงการคลังในครั้งนั้นมีอยู่ว่า แม้การที่ข้าราชการได้ลาออกจากราชการไปเพราะป่วย ให้ถือว่าเป็นการลาออกด้วยความสมัครใจก็ดี แต่ถ้าข้าราชการผู้นั้นหายป่วยแล้วได้สมัครกลับเข้ารับราชการในสังกัดเดิม ก็ถือว่าได้มีการเพิกถอนความสมัครใจในการลาออกแล้ว

ที่กรมสรรพากรให้ขุนชำนาญการออกจากราชการเมื่อสิ้นเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ นั้น เป็นการหลังจากวันใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๖๒ (๓๐ ตุลาคม) เพียงวันเดียว มาตรา ๑๖ (ค) แห่งพระราชบัญญัติที่กล่าวนี้นี้บัญญัติว่า “การลาออกนอกจากตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ จะโดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ให้ถือว่าเป็นการลาออกโดยสมัครใจทั้งสิ้น”

กระทรวงการคลังมีความเห็นดังต่อไปนี้

โดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้วินิจฉัยมาหลายคราวแล้วว่า การพิจารณาปัญหา
บำเหน็จบำนาญนั้น ออกจากราชการครั้งหลังเมื่อใด ก็บังคับตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะออกจาก
ราชการครั้งหลังนั้นทุกกรณี ผลจึงเป็นว่าตามมาตรา ๑๖ (ค) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๒ จะต่อเวลาราชการให้ขุนชำนาญกรไม่ได้ (ในข้อนี้
กระทรวงการคลังได้อ้างบันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาคือ (๑) ฉบับส่งพร้อมกับ
บันทึกที่ ๙๙/๒๔๗๙ ลงวันที่ ๑- พฤษภาคม ๒๔๗๙ เรื่องการตีความข้อที่เป็นปัญหาใน
พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘ และพระราชบัญญัติบำเหน็จ
บำนาญทหาร พ.ศ. ๒๔๗๘ (๒) ฉบับลงวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๔๗๘ เรื่องพระยาพิชณุแสนขอให้
นับวันราชการติดต่อกัน (๓) ฉบับส่งพร้อมกับหนังสือที่ ๖๕๑/๒๔๘๑ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม
๒๔๘๑ เรื่องการคำนวณบำนาญของนายพันโท พระวิจารณ์อาวุธ)

เพราะฉะนั้นกระทรวงการคลังจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาใน
กรณีขุนชำนาญกรนี้

กรรมการร่างกฎหมายเห็นพ้องด้วยกับกระทรวงการคลังในหลักการที่ว่า
ข้าราชการออกจากราชการในขณะใด ก็บังคับตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่ยังออกจากราชการนั้น
หลักการที่ว่านี้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยเสนอไว้หลายครั้งแล้ว

แต่โดยเฉพาะบันทึกความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาฉบับส่งพร้อมกับ
บันทึกที่ ๙๙/๒๔๗๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๔๗๙ (เรื่องการตีความข้อที่เป็นปัญหาใน
พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘ และพระราชบัญญัติบำเหน็จ
บำนาญทหาร พ.ศ. ๒๔๗๘) นั้น ขอเสนอให้ระลึกว่า กรรมการร่างกฎหมายได้กล่าวไว้ (ในข้อ ๖)
ว่า “โดยเหตุที่ฐานะในกฎหมายของข้าราชการเป็นแต่เพียงอยู่ในระหว่างก่อตั้งขึ้นเท่านั้น
กฎหมายใหม่ย่อมอาจที่จะบัญญัติพาดพิงถึงฐานะในกฎหมายเช่นว่านั้นได้โดยกำหนดเงื่อนไขขึ้น
ใหม่ หรือแก้ไขหรือไม่รับรองสำหรับกาลต่อไป ซึ่งผลอย่างนั้นหรืออย่างนี้ที่ยังไม่เกิดตาม
กฎหมาย” แต่ข้อนี้กรรมการร่างกฎหมายก็ได้ระมัดระวังอยู่เหมือนกันโดยได้กล่าวต่อไปอีกว่า
“แต่กฎหมายใหม่ต้องเคารพกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นสาระสำคัญของฐานะเช่นว่านั้น ซึ่งได้
เกิดผลในกฎหมายขึ้นแล้ว”

กรณีขุนชำนาญกรนี้ ตามเรื่องปรากฏว่าเมื่อขุนชำนาญกรลาออกจากราชการใน
ตอนแรก เป็นเวลาที่ใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘
ฉะนั้นการลาออกและผลของการลาออกจึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘ หลักการที่ว่านี้จะเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นโดยอาศัยเหตุ
ที่ว่า พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ใน
ขณะที่ขุนชำนาญกรลาออกจากราชการครั้งหลัง หาได้ไม่ อีกนัยหนึ่ง คือ ถ้าการลาออกจาก
ราชการในตอนแรกของขุนชำนาญกรไม่ใช่ลาออกโดยสมัครใจ และไม่ต้องห้ามที่จะนับเวลา
ราชการของขุนชำนาญกรในตอนนั้นเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญ ถ้าหากจะได้รับแล้ว ก็จะไม่
กฎหมายใหม่ซึ่งออกในภายหลังมาบังคับใช้ให้รูปการเช่นว่านี้เปลี่ยนแปลงไปหาได้ไม่

เมื่อขุนชำนาญกราบทูลออกจากราชการในตอนแรก ปัญหาเรื่องการต่อเวลาราชการ
ยังไม่เกิด เพราะเวลาราชการของขุนชำนาญมีอยู่ตอนเดียวเท่านั้นแต่เมื่อขุนชำนาญกลับ
เข้ารับราชการใหม่ การนับเวลาราชการ ๒ ตอนติดต่อกันจึงเกิดขึ้น พฤติการณ์เช่นนี้ได้เกิดขึ้น
ในเวลาที่ใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘ และ
กระทรวงการคลังก็เห็นว่าจะต้องนับเวลาราชการ ๒ ตอนติดต่อกัน ทั้งนี้กรรมการร่างกฎหมาย
เห็นว่าเป็นการถูกต้องแล้ว เพราะเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่ขุนชำนาญ
นากลับเข้ารับราชการใหม่ในทางกฎหมายไม่มีเหตุผลอย่างใดที่จะเปลี่ยนรูปการเช่นนี้ให้เป็น
อย่างอื่นไปได้

ความเห็นข้างบนนี้เป็นความเห็นแน่วเดียวกับความเห็นในบันทึกของ
คณะกรรมการกฤษฎีกาฉบับส่งพร้อมกับบันทึกที่ ๙๙/๒๔๗๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๔๗๙
ดังกล่าวมาแล้วในข้อ ๙ ข้างต้น

(นายเดือน บุนนาค)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๔๘๔